

Verslag veldactiviteit 2015-12-28

Zoektocht naar de hibernacula van de Kleine IJsvogelvlinder en eitjes van de Sleedoornpag in de bossen van Ploegsteert.

Verslag door Sylvain Cuvelier

Aanwezig: Jurgen COUCKUYT, Sylvain CUVELIER, Jori DEGRANDE, Christophe HILLAERT, Ortwin HOFFMANN, Kurt JONCKHEERE, Wout JONCKHEERE, Dave MAERTENS, Boudewijn MAES en echtgenote, Luc MERVEILLIE, Iris SPRUYTTE, Stef SPRUYTTE, Philippe VAN DE VELDE, Daan VAN EENAEME, Agnes VAN GRIMBERGE, Jacques VERVAEKE en Raf WINDEY.

Doelsoorten: *Limnitis camilla* (Linnaeus, 1764), de Kleine IJsvogelvlinder en *Thecla betulae* (Linnaeus, 1758), de Sleedoornpag.

Beschrijving: Maandag 28 december 2015 werd er een zoektocht georganiseerd naar hibernacula van de Kleine IJsvogelvlinder en eitjes van de Sleedoornpag in de bossen van Ploegsteert (Fig. 1).

Fig. 1. De bossen van Ploegsteert, noordelijk van het dorp Ploegsteert (Bron: Google Earth).

De zoektocht gebeurde onder de koepel van de jaarlijkse eindejaarsuitstap van de ZWVVK en één van de veldactiviteiten van de VVE WG DV. De doelstellingen waren heel specifiek het tonen van de hibernacula van *L. camilla* en eitjes van *T. betulae* aan de talrijke deelnemers.

Onder prachtig, niet winters, weer werd de zoektocht gestart in één van de dreven waar tijdens de zomer de Kleine IJsvogelvlinder goed kan worden waargenomen. Stef Spruytte had vooraf al de veldactiviteit voorbereid zodat de aanwezigen snel kennis konden maken met een eerste hibernaculum en dan zelf verder konden zoeken op de veelvuldig aanwezige kamperfoelie planten. Ultieme zekerheid is er natuurlijk wanneer er in het hibernaculum, een droog opgeplooid blaadje, ook een rups kan worden aangetoond. Bij één hibernaculum (Fig. 2) is dat ook gebeurd. De kleine rups (3-4 mm) werd opgemerkt en de structuur met stekelige borstelharen (Fig. 3) is zichtbaar.

Fig. 2. Hibernaculum waarin een rups van *L. camilla* aanwezig was (Foto: Sylvain Cuvelier).

Fig. 3. Rups van *L. camilla*, deels zichtbaar buiten het hibernaculum (Foto: Dave Maertens).

Daar het hibernaculum door het onderzoeken los was gekomen van de kamperfoelie werd het voor verder onderzoek meegenomen (Fig. 4-5) en gefotografeerd met een USB microscoop. Vervolgens wordt een poging ondernomen om het verder uit te kweken op een kamperfoelie in de tuin.

Fig. 4. Rups van *L. camilla*, dorsaal (Foto: Sylvain Cuvelier).

Fig. 5. Rups van *L. camilla*, lateraal (Foto: Sylvain Cuvelier).

Ingevoegd zijn nog twee foto's (Fig. 6-7) van mogelijke hibernacula, die evenwel niet werden geopend waardoor de rups niet met zekerheid kon worden aangetoond.

Wat wel zichtbaar was op enkele andere hibernacula waren vergelijkbare spinseldraden. Dit zijn mogelijk ook onrechtstreekse bewijzen.

Bij enkele vergelijkbare structuren, opgevouwen en verdroogde kamperfoelieblaadjes, werden met vergrootglas geen spinseldraden gezien en deze werden wel geopend. Er kon hierbij geen rups worden aangetoond.

In totaal werden meer dan tien vermoedelijke hibernacula gevonden.

De afmetingen van de hibernacula lagen vrij ver uit elkaar. Mogelijk zijn de grotere afkomstig van de eerste generatie Kleine IJsvogelvlinder met al iets verder ontwikkelde rupsen.

Het hibernaculum waar de, vermoedelijk stadium L2, rups in gevonden werd, is mogelijk kleiner omdat deze afkomstig kan zijn van de tweede generatie met een rups die minder lang kon groeien.

Fig. 6. Mogelijk hibernaculum van *L. camilla* (Foto: Dave Maertens).

Fig. 7. Mogelijk hibernaculum van *L. camilla* (Foto: Sylvain Cuvelier).

Fig. 8. Groep deelnemers bij een eerste vindplaats van een hibernaculum van *L. camilla* (Foto: Sylvain Cuvelier).

Vervolgens werd doorgestapt naar een plaats met heel wat sleedoornstruiken die aan de bosrand en in een dijk groeien. Er waren heel wat eitjes te vinden op slechts enkele tientallen meters van elkaar. Op één klein struweel werden er zelfs meerdere tientallen geteld. Regelmatig werden ook meerdere eitjes samen gefotografeerd.

Fig. 9. Eitjes van *T. betulae* (Foto: Philippe Van de Velde).

Fig. 10. Eitjes van *T. betulae* (Foto: Dave Maertens).

Fig. 10. Groep deelnemers bij de vindplaats van talrijke eitjes van *T. betulae* (Foto: Ortwin Hoffmann).

Buiten de 2 doelsoorten werd door Jurgen Couckuyt ook een eitje gevonden van *Favonius quercus* (Linnaeus, 1758), de Eikenpage. Lateraal had het ei een gaatje, een slachtoffer van een ei-parasiet.

Achteraf werd nog druk nagepraat over de voorbije activiteit en het voorbije jaar van de VVE WG DV in een ongewoon café in de buurgemeente Mesen. We zullen de bazin niet rap vergeten! Met dank aan Stef Spruytte voor de voorbereiding en het gidsen doorheen de bossen van Ploegsteert.